

Jak se dohodnout bez soudu

Mediace jako prostředek
řešení sporů ve zdravotnictví

Michaela Kopalová
David Zahumenský

Edice Manuály

LIGA LIDSKÝCH PRÁV

Edice Manuály

Jak se dohodnout bez soudu

Mediace jako prostředek
řešení sporů ve zdravotnictví

Michaela Kopalová

David Zahumenský

LIGA LIDSKÝCH PRÁV

TATO PUBLIKACE BYLA VYTVOŘENA V RÁMCI PROJEKTU LIGY LIDSKÝCH PRÁV
FÉROVÁ NEMOCNICE.

PODPOŘENO GRANTEM Z ISLANDU, LICHTENŠTEJSKA A NORSKA V RÁMCI FINANČNÍHO
MECHANISMU EHP A NORSKÉHO FINANČNÍHO MECHANISMU PROSTŘEDNICTVÍM NADACE
ROZVOJE OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI.

JAK SE DOHODNOUT BEZ SOUDU

Mediace jako prostředek řešení sporů ve zdravotnictví

Michaela Kopalová, David Zahumenský

Grafika a sazba — Ekografika.cz,

Šimon Chloupek, Veronika Hrnčiariková

Ilustrace — Aleš Čuma

Edice — Manuály

© Liga lidských práv, Brno 2010

ISBN 978-80-87414-00-2

Publikace je v elektronické podobě zdarma k dispozici
na stránkách Ligy lidských práv — www.llp.cz

► Obsah

ÚVOD	5
I. PROČ SE ZABÝVAT MEDIACÍ	7
II. JAKÉ JSOU VÝHODY MEDIACE OPROTI SOUDNÍMU ŘÍZENÍ.....	8
III. JAK MEDIACE PROBÍHÁ	10
IV. PŘÍPAD PANÍ PELIKÁNOVÉ	12
V. V JAKÝCH PŘÍPADECH LZE MEDIACI DOPORUČIT.....	20
VI. JAK POSTUPOVAT PŘED ZAHÁJENÍM MEDIACE	21
VII. KDE NAJDU DALŠÍ INFORMACE	22
VII. NĚKTERÁ FAKTA O MEDIACI.....	23

„Využití mediace ve zdravotnictví považujeme za vhodné řešení neshod mezi pacienty a lékaři či poskytovateli zdravotní péče, a to zejména v situaci, kdy újma na zdraví a odpovědnost za ni je nepochybná. Mediace může v relativně krátkém čase přispět ke konsensu o způsobu a rozsahu odškodnění pacienta.“

*Mgr. Radomíra Jahodářová,
náměstkyně pro právní věci a personalistiku
Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně*

Úvod

Řada zdravotnických zařízení má již dnes zavedené systémy práce se stížnostmi pacientů. Přesto se lidé často necítí spokojeni s tím, jak byla jejich stížnost na pochybení zdravotníků vyřízena. Žaloby a trestní oznámení pacientů pak vyrušují lékaře od práce a drží je v nejistotě. Přitom jsou to právě zdravotnická zařízení, která mají při volbě způsobu, jak spory s pacienty řešit, silnější postavení, a mohou se nepříjemností spojených se soudním sporem mnohdy snadno vyvarovat. Proto je manuál, který jste právě otevřeli, určen především jim.

Liga lidských práv se problematice práv pacientů věnuje dlouhodobě. Každý den zodpovídáme dotazy pacientů, kteří nejsou spokojeni s poskytnutou zdravotní péčí a chtějí znát své možnosti, jak situaci řešit. Ale pracujeme také se zdravotníky. V oblasti informovaného souhlasu a komunikace ve zdravotnictví jsme vyškolili téměř sto padesát lékařů a sester. Z našich zkušeností vyplývá, že ve většině zdravotnických zařízení bývá zcela opomíjen prostor mezi osobním jednáním s poškozeným pacientem a případným začátkem soudního řízení. Pokud se nepodaří v rámci osobního jednání věc vyřešit smírně, vyčkává vedení nemocnice na to, zda se pacient obrátí na soud nebo ne.

V minulosti tato sázka na vyčkávání obvykle vycházela, protože lidé se do zdoluhavých a velmi náročných zdravotnických sporů většinou pouštěli jen neradi. S tím, jak postupně dochází k vyjasňování judikatury soudů a zvyšování odškodnění pro poškozené pacienty, jsou však zdravotnická zařízení stále častěji nucena snažit se o mimosoudní vyřešení sporu. A zde může mít své místo právě mediace.

*David Zahumenský,
předseda Ligy lidských práv*

„Na začátku bylo slovo. Hned po něm přišlo nedorozumění.“

Reinhard K. Sprenger

I. Proč se zabývat mediací

Mediace je způsob řešení sporu. Využívá neutrální stranu – mediátora – k usnadnění hledání výsledku uspokojivého pro obě strany. Pomocí mediace lze řešit stížnosti pacientů i situace, v nichž by pacient mohl úspěšně zažalovat zdravotnické zařízení a vysoudit vysokou finanční částku. V prvním případě je mediace výhodná proto, že se vedení zdravotnického zařízení může lépe obeznámit s případnými nedostatky fungování zdravotnické péče na svých odděleních a získat tak levně cennou informaci. V druhém případě je výhodou zrychlení celého procesu a možné razantní snížení částky, kterou bude zdravotnické zařízení za způsobenou škodu či újmu platit.

II. Jaké jsou výhody mediace oproti soudnímu řízení

► Je levnější

Řešení sporu soudní cestou je náročnější na čas i peníze. Případem se musí zabývat vedení nemocnice, které je nuceno najmout si právníka a v případě prohry uhradit náklady řízení.

Zaměstnanci nemocnice navíc musí v pracovní době vypovídat před soudem. Mediace umožňuje dohodnout si čas i místo setkání a náklady jsou zpravidla nižší.

► Je důvěrná

Strany i mediátor jsou vázáni mlčenlivostí. Krom toho pacient není nucen vypovídat před soudem, dobrá pověst nemocnice tedy není nijak ohrožena.

► Je příjemnější

Mediátor není stranám nadřazený jako soudce, ale spolupracuje s nimi jako rovnocenný partner. Díky neformální atmosféře mohou účastníci formulovat veškeré své motivy a představy a nemusí se omezovat jen na informace důležité z hlediska pravidel soudního řízení.

► Je méně časově náročná

Jednotlivá setkání se uskutečňují dle možností všech zúčastněných. Na rozdíl od soudů se mohou mediátoři věnovat případu intenzivněji a výsledek se dostaví zpravidla do tří měsíců.

► Směřuje k dohodě

Cílem pacienta často není „ošukbat“ nemocnici a cílem nemocnice zpravidla není vyhnout se zodpovědnosti. Soudní pře je postavena na principu výhra – prohra. Mediátor naopak vede účastníky k tomu, aby si uvědomili zájmy své i zájmy protistrany, a mohli tak dosáhnout oboustranně výhodné dohody.

► **Zachovává dobré vztahy mezi stranami**

Pokud případ rozhoduje soud, dojde zpravidla k úplnému narušení vztahů mezi pacientem a nemocnicí. Pacient nejen že už nevyhledá služby této nemocnice, ale naopak může mít tendenci svou špatnou zkušenost předat co největšímu množství známých, případně i médiím.

III. Jak mediace probíhá

Mediace probíhá za přítomnosti nestranného a nezávislého mediátora, případně mediátorů. Tím se také mediace odlišuje od vyjednávání, s nímž má jinak mnoho společného. Úkolem mediátora je pomoci odhalit skutečné zájmy stran, jinými slovy pokládá stranám takové otázky, aby vyšlo najevo, co by uspokojilo jejich potřeby. Někdy to může být omluva, jindy určitá finanční částka nebo slib, že zdravotnické zařízení přijme určitá opatření, aby k podobným chybám již nedocházelo. Poté mediátor kreativně pomáhá stranám najít řešení, které by vyhovovalo oběma zúčastněným.

Má-li zdravotnické zařízení zájem navrhnout pacientovi řešení problému mediací, je zapotřebí, aby se buď (a) zdravotnické zařízení dohodlo s tímto pacientem na řešení jejich záležitosti mediací a poté si vybrali mediátora, kterého společně osloví, nebo (b) aby se zdravotnické zařízení rovnou obrátilo na mediátora, který pacienta osloví a nabídne mu mediaci jménem tohoto zdravotnického zařízení.

Poté zpravidla dochází k informativní schůzce, která probíhá již za účasti vybraného mediátora. Zde jsou obě strany informovány o průběhu mediace a je jim předložena smlouva o mediaci, která obsahuje zejména ustanovení o povinné mlčenlivosti mediátorů, smluvené odměně aj. Při dalších schůzkách, kterých by nemělo být více než čtyři až pět, je již probírána sporná záležitost stran a hledá se řešení. Nepodaří-li se v rámci těchto čtyř až pěti schůzek najít řešení, které by vyhovovalo oběma stranám, mediace se zpravidla ukončí, protože je zřejmé, že se strany nejsou schopny dohodnout.

Na těchto schůzkách by měla vládnout atmosféra důvěry a otevřenosti, ve smlouvě o mediaci by proto měl být upraven zákaz použití veškerých záznamů z mediace jako důkazů v případném soudním řízení.

Co vidíte?

Dva lidé mohou vidět zcela rozdílné obrázky. Na obrázku je možné najít jak mladou ženu se závojem (dívá se směrem od nás), tak starou paní s velkýmnosem a špičatou bradou (vidíme ji z profilu). Rolí mediátora je překonat omezení spojená s jednostranným nahlížením na věc a pomoci stranám podívat se na problém očima toho druhého.

IV. Případ Paní Pelikánové

Medicínský problém

Paní Pelikánová podstoupila v roce 2006 laparoskopický zákrok. Při laparoskopii došlo k perforaci střev. V důsledku tohoto zákroku trpí paní Pelikánová poškozením funkce zažívacího ústrojí provázeným bolestivými stavy břicha, střídavými průjmovitými a naopak zácpovými stavy. Musí dodržovat dietní omezení stravy a užívat medikamenty zmírňující uvedené projevy. Možnost otěhotnění je v podstatě vyloučena. Po stránce estetické tvoří další handicap trvale zjizvená kůže břicha a deformace pupku. V důsledku všech těchto skutečností se u paní Pelikánové rozvinuly psychické obtíže, deprese a úzkosti.

Zahájení mediacce

Paní Pelikánová si po konzultaci s advokátem nechala vypracovat znalecký posudek. Znalec konstatoval, že ke vzniku škody došlo v souvislosti s použitím přístroje, a stanovil částku 20 tisíc korun jako bolestné a 480 tisíc korun za ztížení společenského uplatnění. Paní Pelikánová se proto obrátila na vedení zdravotnického zařízení, kde ke škodné události došlo, a požádala o vyplacení částky navržené znalcem. Uvedla, že pokud ji do tří měsíců neobdrží, podá žalobu u příslušného soudu a bude vyžadovat nejen výše uvedené částky za způsobenou škodu na zdraví, ale také náhradu nemajetkové újmy za zásah do její osobnosti. Vzhledem k tomu, že tato částka není právními předpisy stanovena a závisí čistě na posouzení soudem, zdravotnické zařízení se rozhodlo pokusit se záležitost vyřešit smírně, dosáhnout tím snížení požadovaných částek a zabránit šíření negativních zpráv o svých pracovnicích. Zdravotnické zařízení tedy požádalo mediátora, aby dopomohl k efektivnímu vyřešení celé záležitosti.

Mediátor je nestranný profesionál, který pomáhá najít cestu k dohodě.

Informativní schůzka s mediátorem

Schůzky se účastnily obě strany a mediátor.

Byly stanoveny podmínky mediace, zejména:

- ▶ pravidlo mlčenlivosti,
- ▶ pravidlo důvěrnosti,
- ▶ maximální počet mediačních schůzek (5),
- ▶ časové rozpětí jednotlivých schůzek (2–3 hodiny).

Strany se dohodly na:

- ▶ pokračování mediace;
- ▶ podpisu smlouvy o mediaci, kterou si každá strana odnesla podepsanou s sebou;
- ▶ osobní účasti paní Pelikánové za doprovodu jejího manžela a právního zástupce (příčemž právního zástupce využije jen pro případnou konzultaci);
- ▶ účasti pověřeného právníka nemocnice a manažera pro lékařskou péči, kteří získají oprávnění činit samostatně rozhodnutí v rámci této mediace;
- ▶ konání mediačních schůzek v zasedací místnosti nemocnice (podle mediátora to sice není optimální místo, protože setkání by měla probíhat spíše na neutrální půdě, ale vzhledem k vysoké vytíženosti pracovníků nemocnice to bylo dobré řešení dané situace).

Druhá mediační schůzka

Po zahájení mediace dostala každá ze stran prostor vyjádřit svůj pohled na věc.

Paní Pelikánová se vyjádřila takto:

- ▶ Cítí se zákrokem vážně poškozena.
- ▶ Obává se o další vývoj svého zdravotního stavu.
- ▶ Mrzí ji, že se jí žádný z pracovníků nemocnice sám neomluvil a že nemocnice začala jednat teprve poté, co paní Pelikánová požádala o náhradu škody na zdraví.
- ▶ Chce obdržet částku, kterou vyčíslil znalec, tedy dohromady půl milionu korun.
- ▶ Pakliže nemocnice tuto částku do tří měsíců paní Pelikánové vyplatí, nebude paní Pelikánová tuto částku ani jinou částku, která by jí náležela z titulu porušení osobnostních práv, u soudu vyžadovat.

Zástupce nemocnice vyjádřil tento pohled na věc:

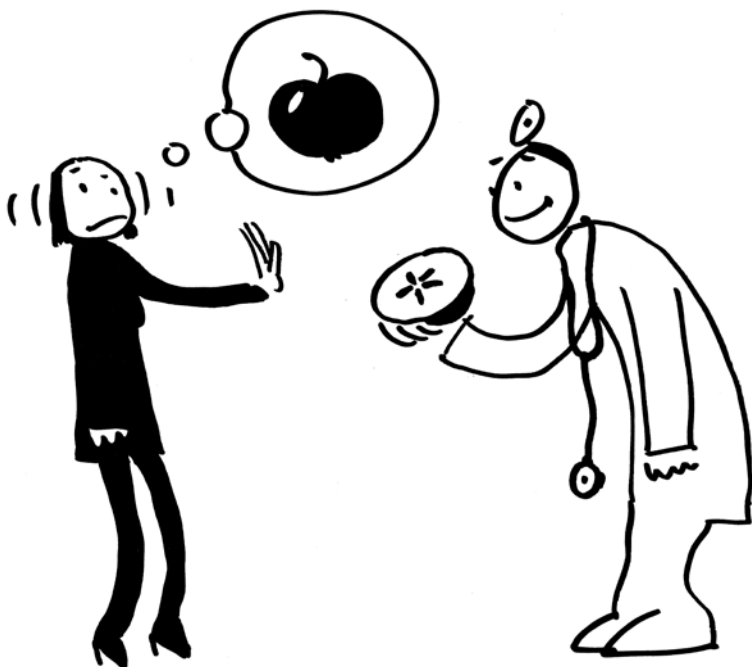
- ▶ Potvrdil, že došlo k pochybení zdravotnického zařízení.
- ▶ Vyjádřil, že paní Pelikánové byla způsobena škoda, přičemž tato škoda byla způsobena povahou přístroje, který byl použit.
- ▶ Nemocnice nemůže uhradit paní Pelikánové požadovanou částku, protože by tuto sumu neobhájila před kontrolními orgány.
- ▶ Pojišťovna by také zřejmě odmítla vyplatit nemocnici tuto částku, nemocnice by jí tedy musela uhradit sama ze svých vlastních zdrojů, což by znovu bylo shledáno kontrolními orgány jako nehospodárné nakládání s finančními prostředky.
- ▶ Jak kontrolní orgány, tak pojišťovna neschvalují takový postup, kdy nemocnice vyplatí paní Pelikánové stejnou částku, jakou by paní Pelikánová zřejmě obdržela v rámci soudního jednání, aniž by musela obhájit své zájmy před soudem, kde by se nemocnice mohla pokusit snížit tuto částku na minimum.
- ▶ Kdyby se paní Pelikánová spokojila s poloviční částkou, než nyní požaduje, nemocnice by jí tuto částku vyplatila do 3 měsíců.
- ▶ Navrhl, že v případě zájmu se nemocnice paní Pelikánové omluví takovou formou, na jaké se strany dohodnou.

Reakce paní Pelikánové:

- ▶ Návrh na vyplacení poloviční částky označila za nepřijatelný.
- ▶ Omluva již pro ni ztratila smysl vzhledem k časovému odstupu od samotného zákroku.

Mediátor shrnul, jaké společné zájmy a cíle vyplynuly z prvního jednání:

- ▶ Situaci vyřešit rychle a pokud možno bez soudu.
- ▶ Odškodnit paní Pelikánovou.
- ▶ Vytvořit takový model odškodnění, aby výsledná částka byla uspokojivá pro paní Pelikánovou i obhajitelná před kontrolními orgány.
- ▶ Obě strany si přejí nadále pokračovat v mediaci.

Úkolem mediátora je pomoci najít řešení uspokojivé pro obě strany.

Nakonec mediátor navrhnul, že paní Pelikánová a nemocnice si na příští jednání připraví následující:

- ▶ Paní Pelikánová má uvést, na které své újmy či výdaje by podle svých představ použila odškodné a jakým konkrétním způsobem, aby byl podle ní vzniklý stav co nejlépe odčiněn.
- ▶ Paní Pelikánová má uvést, co by podle ní mělo spravedlivé a přiměřené odškodnění odrážet, jaké položky by mělo zahrnovat, jaké dopady mělo to, co prodělala, a v čem spočívaly.
- ▶ Společně se svým právníkem se má paní Pelikánová zamyslet nad případným soudním řízením, jak dlouho by asi trvalo a jaké by byly jeho výhody a nevýhody.

- ▶ Zástupce nemocnice dostal za úkol seznámit na další schůzce paní Pelikánovou i mediátora s tím, jaká kritéria používají orgány, které kontrolují hospodaření nemocnice k posouzení případů mimosoudního odškodnění.

Obě strany dále dostaly za úkol:

Přípravit si stručnou analýzu průběhu případného soudního sporu v této věci z hlediska

- ▶ nákladů finančních, které bude nutné vložit do vedení soudního sporu (soudní poplatky, hrazení nákladů právního zástupce, hrazení nákladů řízení protistraně v případě neúspěchu);
- ▶ nákladů časových, které si od nich vedení sporu vyžádá (např. počet jednání v prvním stupni, druhém stupni atd.);
- ▶ psychické náročnosti vedení soudního sporu;
- ▶ dopadu vedení sporu na ostatní činnost obou stran (soukromý život, zaměstnání, organizační náročnost, stres atd.);
- ▶ judikatury soudů v těchto věcech;
- ▶ šance na neúspěch;
- ▶ šance na úspěch;
- ▶ minimální a maximální odůvodněně předpokládatelné přisouzené částky.

Třetí mediační schůzka

Na druhé jednání se strany dostavily s vypracovanými úkoly, z nich vyplynulo následující:

- ▶ Paní Pelikánová se nechce vzdát částky, kterou vyčíslil soudní znalec. Tyto peníze chce jednak využít k řešení svých zdravotních problémů, zejména na pokrytí zvýšených výdajů na zdravotní péči a léky, zejména pak se jedná o sumu nutnou k vybudování dětského pokoje u ní doma. Paní Pelikánová již po nepovedeném zákroku nemůže mít vlastní děti, a proto v současné době žádá o osvojení dítěte. Bylo by přínosné,

kdyby mohla prokázat, že má zajištěn dostatečný prostor pro výchovu dítěte a jeho rozvoj. Kdyby mohla mít svoje děti, nemusela by takovou situaci řešit. Vzhledem k tomu, že žádá o osvojení cizího dítěte a musí úspěšně projít přísným byrokratickým řízením, má pro ni tato skutečnost veliký význam.

- ▶ Zástupce nemocnice seznámil paní Pelikánovou i mediátora s pravidly, která aplikují kontrolní orgány. Zásadním hodnotícím objektivním kritériem je zejména povinnost důsledně využívat všech právních prostředků při uplatňování a hájení práv státu jako vlastníka při ochraně jeho majetku. V případě mimosoudního odškodnění se tedy musí přijatá dohoda jevit kontrolním orgánům jako skutečně výhodná, to znamená nižší než je předpokládané rozhodnutí v soudním řízení.
- ▶ Mediátor hledal spolu s oběma stranami takové řešení, aby byl zájem paní Pelikánové na vybudování dětského pokoje uspokojen a nemocnice nemusela při odškodňování paní Pelikánové zaplatit celou požadovanou částku půl milionu korun. Paní Pelikánová souhlasila s tím, že se vzdá všech nároků žalovatelných u soudu, bude-li v časovém horizontu šesti měsíců vybudován dětský pokoj podle jejích představ. Mediátor dotazem zjistil, zda má nemocnice možnost zajistit dodání služeb spojených s vybudováním dětského pokoje, a to tak, aby ceny byly výhodné pro nemocnici a nepřekročily částku, kterou by byla jinak ochotna paní Pelikánové uhradit. Ukázalo se, že nemocnice má výhodnou smlouvu s určitou stavební společností, kterou by mohla využít i pro vybudování dětského pokoje pro paní Pelikánovou.

Čtvrtá mediační schůzka

Na této schůzce probíhala komunikace mezi stranami o podmínkách stavby, a jelikož se obě strany dohodly, že takovýto postup bude pro ně výhodný, došlo k vytvoření a následnému podepsání smlouvy. V důsledku této smlouvy už paní Pelikánová nemůže u soudu úspěšně uplatnit nároky, které se týkaly nezdařeného laparoskopického zákroku a existovaly před uza-

vřením této smlouvy. Podmínkou ovšem je, že dětský pokoj bude v souladu se smlouvou vybudován. Pokud by k tomu nedošlo v dohodnuté lhůtě, může se paní Pelikánová obrátit se všemi svými nároky na soud.

Úspěšná mediace je vítězstvím pro všechny.

V. V jakých případech lze mediaci doporučit

Spor lze mediací řešit ve všech případech, kde je ohrožena dobrá pověst zdravotnického zařízení. Jinými slovy v každém takovém případě, kde je zřejmé, že by se pacient mohl úspěšně obrátit na soud, případně také na média. Příkladem může být situace, která nastala v jednom zdravotnickém zařízení v ČR, kde bylo pacientce ozařováno několikrát zdravé prso namísto nemocného. Toto zdravotnické zařízení sice navrhlo pacientce mediaci, učinilo tak však až po mnoha měsících od nešťastné události, v době, kdy už dotčená pacientka podala žalobu k soudu a počínání zdravotnického zařízení na ni působilo již ryze účelově. Pokud se stranám podaří nalézt vzájemně uspokojivé řešení, je možné smlouvou upravit, aby již nemohla být práva vzniklá ze skutečností, které byly předmětem mediace, úspěšně uplatněna u soudu.¹⁾

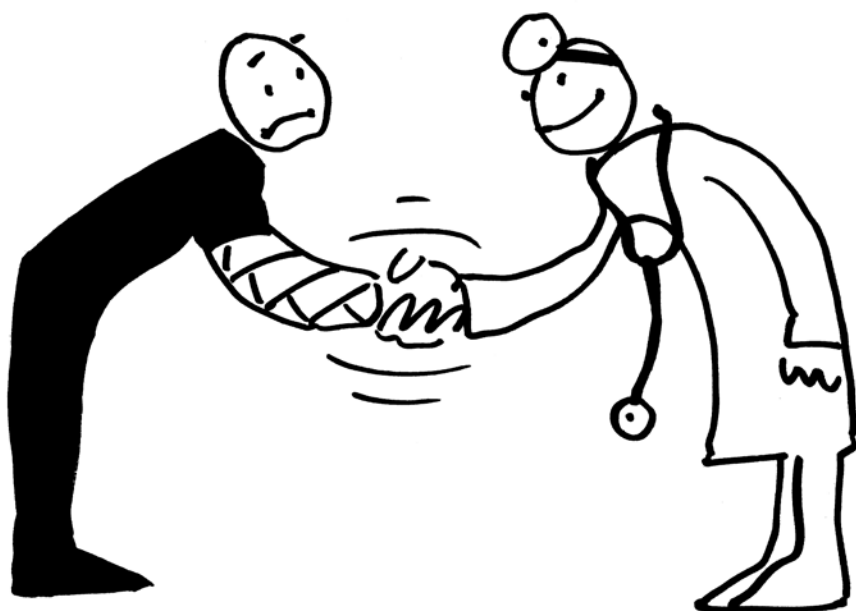
Pokud jde o méně závažná pochybení, která pacient vůči zdravotnickému zařízení namítá ve stížnosti, pak by si vedení zdravotnického zařízení určitě nemělo nechat ujít příležitost získat prostřednictvím mediace důležité informace o fungování jednotlivých oddělení. Pokud je zřejmé, že stížnost není zcela bezdůvodná, pak je vhodné pacientovi mediaci nabídnout. Z hlediska časové i finanční úspornosti je však třeba zvážit, zda k řešení problému nepostačí osobní projednání stížnosti s pacientem a bude skutečně zapotřebí nestranné osoby.

Jak již bylo řečeno dříve, poškozenému pacientovi často nejde v první řadě o to vysoudit horentní sumu jako odškodnění, ale chce aby nemocnice svou chybu uznala, omluvila se za ni a poskytla určitou záruku, že se něco podobného nebude opakovat. Pokud se v rámci mediace ukáže, že primární potřeba pacienta je právě taková, může se poškozený nakonec spokojit s daleko nižším odškodněním, když se ve výsledné dohodě zdravotnické zařízení zaváže, že své zaměstnance proškolí a přijme konkrétní opatření, která možnost výskytu obdobného pochybení do budoucna minimalizují.

1) K tomu podrobněji Cholenský, R.: Mimosoudní řešení sporů ve zdravotnictví – příležitost pro mediaci, Právní rozhledy, C. H. Beck, č. 11/2007.

VI. Jak postupovat před zahájením mediace

Úkolem managementu zdravotnického zařízení by mělo být zamezení takové situaci, kdy spor probíhá mezi pacientem a konkrétním oddělením bez vědomí odpovědné osoby z vedení. Má-li být nabídka mediace důvěryhodná, nemělo by docházet k časovým prodlevám, které definitivně zhatí chuť pacienta dohodnout se bez soudu. Dále by si zdravotnické zařízení mělo promyslet, jak vysokou částku je ochotno případně pacientovi mimosoudně vyplatit a obhájit si před kontrolními orgány, bude-li pacient takovou satisfakci žádat, případně jaké jiné způsoby uspokojení jeho požadavků může nabídnout.

Dobrá komunikace s pacientem může ušetřit zdravotnickému zařízení mnoho času a peněz, ale i jeho pověst. Může také poskytnout důležitou zpětnou vazbu vedení nemocnice.

VII. Kde najdu další informace

Máte-li zájem o řešení vašeho problému prostřednictvím mediace, obraťte se na Ligu lidských práv, která bezplatně posoudí, zda je váš případ vhodný pro mediaci a zprostředkuje mediátora se zkušenostmi v dané oblasti. Můžete se také obrátit na některé z mediačních center – například na Asociaci mediátorů, Institut mediace nebo Unii pro rozhodčí a mediační řízení.

VIII. Někteřá fakta o mediaci

Mediace jako metoda řešení konfliktů existuje v mnoha zemích již po několik desetiletí. Uvádí se, že v USA se mediace využívá v 60–70 % zjevných konfliktů, přičemž asi dvě třetiny končí uzavřením dohody. Mediační služby jsou dále nejvíce rozšířeny ve Francii, Německu a Velké Británii.

Na rozdíl od většiny evropských zemí včetně Slovenska není v České republice mediace jako alternativa občanského soudního řízení (např. na náhradu škody) právním řádem výslovně upravena. To ale neznamená, že by nebyla povolena ani že by její výsledky nebyly po právní stránce platné. Strany mohou uzavřít tzv. dohodu o narovnání podle § 585 občanského zákoníku, a tím závazně vyřešit spornou situaci i bez nákladného soudního řízení. Správně uzavřená dohoda o narovnání má poté obdobné účinky jako rozsudek soudu, to znamená, že o právech a povinnostech stran je závazně rozhodnuto a není možné se již znovu platně domáhat plnění z téhož důvodu.

LIDI LIGY

Zapojit se můžete i vy

LIDI LIGY je označení pro ty, kteří nám svou pravidelnou finanční podporou pomáhají hájit práva slabších a pracovat na zlepšení kvality života všech lidí v České republice.

ZÍSKÁTE od nás:

- pravidelné informace o naší činnosti,
- k tomu 2× ročně EXTRA Ligové noviny,
- pozvánky na společenské akce, veřejné diskuse,
- výroční zprávu,
- nové publikace zdarma
- a další dárky

Bližší informace naleznete na www.lidiligy.cz

PODPOŘIT naši práci můžete dodávkou služeb, trvalým příkazem či jednorázovou částkou poukázanou na účet

180 068 538/0300 variabilní symbol 999

Díky vaší podpoře toho prosadíme více za kratší dobu.
VŠEM DÁRCŮM DĚKUJEME ZA POMOC. NEBYT LHOSTEJNÝ MÁ SMYSL.
Veškeré informace o Lize lidských práv získáte na www.llp.cz.
Připojit se k nám můžete také na **Facebooku**.

www.llp.cz | www.ferovanemocnice.cz
www.ferovaskola.cz • www.reformaopatrovnictvi.cz

„Využití mediace ve zdravotnictví považujeme za vhodné k řešení neshod mezi pacienty a lékaři (poskytovateli zdravotní péče), a to zejména v situaci, kdy újma na zdraví a odpovědnost za ni je nepochybná. Mediace může v relativně krátkém čase přispět ke konsensu o způsobu a rozsahu odškodnění pacienta.“

*Mgr. Radomíra Jahodářová,
náměstkyně pro právní věci a personalistiku
Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně*

LIGA LIDSKÝCH PRÁV

Zasazujeme se o férové a důstojné podmínky pro všechny občany v oblasti zdravotnictví, justice a ochrany práv dětí.

Vyhráváme soudní spory na straně slabších. Každý den **bezplatně zodpovídáme dotazy.**

Úspěšně prosazujeme reformy v oblastech zdravotnictví, vyšetřování policie, ústavní péče, v systému opatrovnictví dětí a mentálně postižených lidí. **Organizujeme odborné konference,** pracovní semináře a kulaté stoly se soudci, policisty, s učiteli, lékaři a se zástupci ministerstev.

Kontakt:

Liga lidských práv, o.s.
Burešova 6, 602 00 Brno
tel.: (+420) 545 210 446
fax: (+420) 545 240 012
e-mail: brno@llp.cz

www.llp.cz

www.ferovanemocnice.cz
www.ferovaskola.cz
www.reformaopatrovnictvi.cz